

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 375/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duřu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED], proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 63/2019 a uzneseniu z 29. januára 2020 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 24/2022 a uzneseniu zo 4. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. júna 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú zrušiť obidve napadnuté rozhodnutia, vrátiť vec Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a ostatných príloh vyplýva, že Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 4 T 78/2018-891 z 26. februára 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) sťažovateľov uznal za vinných zo spáchania pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, uložil im trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, ktorého výkon bol podmienenečne odložený pri určení skúšobnej doby v trvaní 4 rokov, uložil im povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe škodu a zaviazal ich, aby poškodenej Československej obchodnej banke a. s. spoločne a nerozdielne nahradili škodu vo výške 21 166,49 eur. Krajský súd uznesením č. k.

6 To 63/2019-931 z 29. januára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) zamietol odvolanie sťažovateľov a prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 3 Tdo 24/2022 zo 4. apríla 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) dovolanie sťažovateľov proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

3. Krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil na úvod všeobecne konštatovaním, že odvolania nie sú dôvodné. Zhrnul podstatné zistenia uvedené v rozsudku okresného súdu vrátane hodnotenia obrany sťažovateľov. Poukázal na vykonanie dôkazov týkajúcich sa skutku okresným súdom v dostatočnom rozsahu na zistenie skutkového stavu a zákonným spôsobom. Z dôkazov vyvedené skutkové okolnosti majú podľa neho oporu vo výsledkoch dokazovania, sú správne, stotožnil sa s nimi a odkázal na nich. Okresný súd pritom podľa krajského súdu prihliadal aj na námietky procesných strán. Výsledky dokazovania vyznievajú podľa krajského súdu jednoznačne, tvoria celok priamych a nepriamych dôkazov, z ktorých bez pochybností možno vyvodiť, že sťažovatelia spáchali skutok kladený im za vinu. Hodnotenie dôkazov uvedené v rozsudku okresného súdu neodporuje princípom logického myslenia.

4. Výrok o vine bolo možné ustáliť predovšetkým z výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a s nimi korešpondujúcich listinných dôkazov. [REDAKOVANÉ] opísal, ako za ním prišiel druhý sťažovateľ, či mu nespraví účet na svoje meno, či mu následne nezoženie ľudí, ktorí by si v Českej republike otvorili účty. Tento svedok si otvoril účet, zavola [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a išli otvoriť účty, banke dali telefónne číslo kúpené v [REDAKOVANÉ]. Druhý sťažovateľ dal české peniaze [REDAKOVANÉ], aby ich odniesla do banky a dala na účet, potvrdenia z banky aj kartu dali jemu. On dal každému z nich sumu 50 eur a keď mu o týždeň dali karty, aj ďalšiu sumu 50 eur. Potom chcel ďalších ľudí, tak išli [REDAKOVANÉ] a všetko prebehlo rovnako. Sťažovatelia pri založení účtov neboli, ale stáli vonku. Podľa krajského súdu výpoveď [REDAKOVANÉ] je potvrdzovaná výpoveďou [REDAKOVANÉ], podľa ktorej za ňou prišiel tento svedok, že kamarát dáva sumu 100 eur za účty. Na to išli do Českej republiky ona, tento svedok, druhý sťažovateľ a pán [REDAKOVANÉ] (pravdepodobne [REDAKOVANÉ], pozn.). Jej manželovi dal druhý sťažovateľ sumu 15 eur na SIM karty, zobrali ich sťažovatelia, v Českej republike ich poslali do banky, boli tam raz dať robiť karty a druhýkrát boli pre nich. Všetky papiere a karty dali sťažovateľom. Aj výpoveď svedkyne [REDAKOVANÉ] je podľa krajského súdu v zhode s týmito výpoveďami, keď uviedla, že sťažovatelia zobrali karty, čo mala z Čiech, kde bola s nimi dvakrát s tým, že urobia karty a budú mať nejakú robotu, dostala za to od [REDAKOVANÉ] sumu 100 eur. Výpovede sú potvrdzované aj výpoveďou [REDAKOVANÉ], tá sťažovateľov pozná, odkedy prišli na [REDAKOVANÉ], zobrali ich do [REDAKOVANÉ], kde kúpili kartu v Tesco, ktorú im potom zobrali. Išli do [REDAKOVANÉ] s [REDAKOVANÉ] vkladať peniaze asi v sume 150 – 160 tisíc Kč, ktoré mali od druhého sťažovateľa, [REDAKOVANÉ] bol v inej banke. Ona bola v Českej republike raz, dostala karty aj vkladali peniaze, s kartou ani s internetbankingom robiť nevie. Svedok [REDAKOVANÉ] vypovedal, že [REDAKOVANÉ] za ním prišiel, či si nechce zarobiť sumu 100 eur, išli do [REDAKOVANÉ], cestou v [REDAKOVANÉ] kúpili kartu, mali urobiť vklad v banke, peniaze v sume 150 – 160 tisíc Kč im dali sťažovatelia. Obaja so [REDAKOVANÉ] dostali po sume 100 eur, keď sa vrátili do [REDAKOVANÉ]. Podľa krajského súdu sú výpovede v plnej zhode s listinnými dôkazmi, najmä s výpismi z účtov uvedených osôb a s ďalšími listinnými dôkazmi v spise.

5. Dokazovaním bola podľa krajského súdu vyvrátená účelová obrana sťažovateľov, že skutok nespáchali a že so svedkami boli v Čechách, kde si títo sami založili účty, na ktoré im mala byť

vyplácaná mzda za verejnoprospešné práce. Krajský súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu v tom, že nebol zistený motív svedkov úmyselne poškodiť sťažovateľom, nebolo zistené, aby svedkovia vôbec mali prostriedky, ktoré mohli sami vkladať na nimi zriadené účty, keďže išlo o dlhodobo nezamestnané osoby, vypovedali v rámci svojich intelektuálnych možností konzistentne vo vzťahu k výpovediam v prípravnom konaní aj navzájom. Stotožnil sa aj s konštatovaním okresného súdu, že sťažovatelia nedokázali logicky vysvetliť, prečo pri námahe odvieť záujemcov do Českej republiky na účely založenia účtov ich ďalej nesprevádzali do pobočiek a nepomáhali im účty zriadiť, pričom ich obranu spochybňuje, že sa nedokázali rozpomenúť, pre koho mali sprostredkovať záujemcov o prácu, resp. uviesť na túto osobu kontakt, hoci s ňou mali byť v pravidelnom kontakte, a preto podľa krajského súdu okresný súd konanie sťažovateľov správne kvalifikoval, keďže sa spoločným konaním na škodu cudzieho majetku obohatili tým, že využili omyl iného a spôsobili na cudzom majetku väčšiu škodu.

6. K odvolacím námietkam, že skutok je nejasný a neúplný a že nezodpovedá skutkovej podstate žalovaného trestného činu, krajský súd uviedol, že pre naplnenie skutkovej podstaty postačuje, že sťažovatelia napriek vedomosti, že na účte [REDAKOVANÉ] na už nenachádzajú prostriedky, lebo z neho boli vybrané, tieto previedli v celom rozsahu na účet [REDAKOVANÉ], čím došlo k duplicitnému odúčtovaniu prostriedkov z účtu [REDAKOVANÉ], a tým aj k dokonaniu skutku. K námietke o nedostatku skutkovej vety druhého skutku krajský súd uviedol, že k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu došlo po tom, čo prostriedky na účte [REDAKOVANÉ] boli vybrané a boli prevedené na účet [REDAKOVANÉ], z ktorého boli rovnako vybrané. Skutočnosť, že predtým boli prostriedky vložené v konkrétnej výške, by precizovala priebeh čiastkového útoku skutku, osebe to však nemá za následok nenaplnenie skutkovej podstaty, keď k jej naplneniu už došlo výberom všetkých vložených prostriedkov z účtu [REDAKOVANÉ] a následným prevodom prostriedkov na účet [REDAKOVANÉ] a ich následným výberom (krajský súd asi mienil uviesť následným prevodom a výberom, pozn.). Krajský súd považoval za zrejmé, že na to, aby bolo možné s inkriminovanou sumou nakladať, je potrebné, aby bola na účet vopred vložená. Skutočnosť, že k tomu došlo, vyplýva okrem iného z jednotlivých výpisov z účtov oznámených pred okresným súdom, na ktoré upriamil pozornosť s uvedením dátumov transakcií a súm.

7. Najvyšší súd po zhrnutí obsahu dovolania opretého o dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a vyjadrenia prokurátora dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné. Poukázal na mimoriadnosť tohto opravného prostriedku, na viazanosť dôvodmi dovolania, na potrebu zaoberať sa uplatnenými vecnými argumentmi, ako aj na zákonné a judikatúrne východiská k uplatnenému dovolaciemu dôvodu. Námietky sťažovateľov týkajúce sa časového vymedzenia skutkov, ich nejasnosti a neúplnosti a popierania spáchania skutkov považoval za neopodstatnené, pretože sa svojimi argumentmi domáhajú zmeny znenia skutkovej vety, a teda spôsobu hodnotenia dôkazov, čo nie je v jeho právomoci. K námietke, že skutok v prvom bode nenapĺňa obligatórny znak skutkovej podstaty, pretože nevznikla škoda, najvyšší súd uviedol, že zo skutkovej vety ustálenej súdmi nižšieho stupňa vyplýva, že sťažovatelia využili omeškanie bankového systému pri zúčtovaní platieb tak, že po vklade prostriedkov na účet [REDAKOVANÉ] vykonali výbery v hotovosti prostredníctvom karty až v nasledujúcich dňoch, keď boli výbery zúčtované na účet a zostatok bol zobrazený ako disponibilný. Využili tento omyl bankového systému a zadali bezhotovostnú platbu vo výške 295 000 Kč na účet [REDAKOVANÉ], aj keď na účte [REDAKOVANÉ] už nebolo dostatok prostriedkov. Následne vykonali výbery v hotovosti, čím spôsobili nepovolené prečerpanie vo výške 10 513,59 eur na škodu poškodenej. Týmto konaním sa

spoločne obohatili tým, že využili omyl iného a spôsobili na cudzom majetku škodu. Vymedzenie skutku, ako bol ustálený konajúcimi súdmi, najvyššiemu súdu neumožňuje dospieť, čo sa týka jeho právnej kvalifikácie, k inému záveru. Skutková veta obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého boli uznaní sťažovatelia za vinných.

8. K námietkam o nemožnosti vyčíslit' a objektivizovať vznik škody ako ujmy poškodenej, o nejasnosti, ako súdy dospeli k vyčísleniu uvedenej škody a že banka si nikdy proti nim neuplatnila náhradu škody, najvyšší súd uviedol, že z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že poškodená si v súlade s § 46 ods. 3 Trestného poriadku uplatnila vzniknutú škodu včas s uvedením výšky škody, ktorú následne doplnila, a okresný súd na strane 8 rozsudku odôvodnil, prečo sťažovateľov na náhradu škody zaviazal podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku výrokom o náhrade škody. Najvyšší súd zdôraznil, že dovolanie nie je prostriedkom na revíziu skutkových zistení súdov nižších stupňov, nemôže prehodnocovať ani výšku škody, pretože jej znením vo výroku skutkovej vety je viazaný. Sťažovatelia podľa najvyššieho súdu dovolanie nesprávne chápu ako ďalší riadny opravný prostriedok, najvyšší súd ako súd tretej inštancie a domáhajú sa doplnenia, resp. iného hodnotenia vykonaného dokazovania, čo nie je spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľov

9. Najvyšší súd sa náležite nevysporiadal s podstatným obsahom dovolania týkajúcim sa námietok o výroku o náhrade škody, že poškodená si v trestnom konaní riadne a včas neuplatnila nárok na náhradu škody proti sťažovateľom podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku, resp. záver najvyššieho súdu o riadnom a včasnom uplatnení nároku je v rozpore s uvedeným ustanovením.

10. Najvyšší súd a krajský súd sa náležitým spôsobom nevysporiadali s podstatným obsahom odvolania a dovolania sťažovateľov týkajúcim sa neúplného a nesprávneho popisu skutku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie postupom a napadnutými uzneseniami krajského súdu (ktorým zamietol odvolanie sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu) a najvyššieho súdu (o odmietnutí dovolania sťažovateľov). Obsah označených práv nie je zásadne odlišný (m. m. II. ÚS 71/97).

III.1. K porušeniu práva na spravodlivý proces postupom a napadnutým uznesením krajského súdu:

12. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, ktorých porušenie namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by

znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (obdobne III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05)].

13. Z obsahu sťažnostných námietok vyplýva, že sťažovatelia ústavnou sťažnosťou vyčítajú krajskému súdu nevysporiadanie sa (nedostatočné odôvodnenie) s obsahom ich odvolania v otázke neúplného a nesprávneho popisu skutku. Z vymedzených dvoch skutkov podľa nich nevyplyva, že nastala škoda ako obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu. Argumentáciu krajského súdu týkajúcu sa správnosti formulovania skutkovej vety nepovažujú za správnu.

14. Sťažovatelia proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podali mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré odôvodnili nejasnosťou a neúplnosťou skutkov, iným hodnotením dôkazov v otázke vzniku škody, absenciou následku (majetkovej škody) ako obligatórneho znaku skutkovej podstaty trestného činu podvodu, absenciou údajov o prvotnej výške vložených prostriedkov na účet [REDAKOVANÉ] alebo [REDAKOVANÉ], nejasnosťou výpočtu vyčíslennej škody, popieraním spáchania skutkov a riadnym neuplatnením si náhrady škody proti nim poškodenou podľa Trestného poriadku, resp. nedostatočným odôvodnením výroku o náhrade škody.

15. Podľa zistenia ústavného súdu ústavná sťažnosť obsahuje rovnaké námietky ako dovolanie. V prevažnej miere sa v nej len reprodukuje text dovolania. Sťažnostné výhrady k správnosti právneho posúdenia, ku kvalite odôvodnenia pritom mohli byť a boli predmetom dovolacieho prieskumu. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho) v zásade pokrýva celý rozsah základných práv spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti.

16. Ústavný súd potom konštatuje, že nemá na opätovné posúdenie totožných argumentov sťažovateľov právomoc, pretože už boli predmetom posúdenia v dovolacom konaní, ktoré sťažovatelia aj iniciovali a ktoré najvyšší súd zavŕšil vydaním napadnutého uznesenia, ktoré obsahovalo aj vecné posúdenie argumentov sťažovateľov, a to napriek tomu, že v konečnom dôsledku bolo dovolanie odmietnuté. Dovolanie predstavuje účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa (m. m. napr. II. ÚS 345/2020, III. ÚS 420/2021).

17. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť z uvedených dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

III.2. K porušeniu označených práv postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

18. Sťažovatelia postupu a napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu vyčítajú nevysporiadanie sa s obsahom dovolania v otázke nároku na náhradu škody, ako aj neúplnosti a nesprávnosti popisu skutku.

19. Úlohou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstránenie závažných procesných a hmotnoprávných chýb v právoplatných rozhodnutiach súdov. Podmienky prípustnosti dovolania rieši zákon. Negatívne posúdenie otázky prípustnosti dovolania nemôže viesť k záveru

o porušení základných práv sťažovateľa vtedy, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa. K takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke posúdenia prípustnosti dovolania. Stanovenie podmienok obmedzujúcich prípustnosť dovolania je pritom v komplexnom ponímaní legitímne a korešponduje s postavením a úlohami, ktoré najvyšší súd ako dovolací súd plní. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím.

20. Posúdenie existencie dôvodu na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (t. j. nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku) zahŕňa v nevyhnutnej miere aj vecný prieskum dovolacej argumentácie dovolateľa na účely zistenia, či ním uvádzané skutočnosti reálne (nielen formálne) napĺňajú ním označené dôvody dovolania ustanovené v § 371 Trestného poriadku. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti stabilne akceptuje postup, keď najvyšší súd po nevyhnutnom vecnom prieskume dovolania dospeje k náležite (ústavne konformne) odôvodnenému záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dovolateľom uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a dovolanie preto odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (napr. II. ÚS 528/2014, I. ÚS 108/2017, IV. ÚS 186/2018, III. ÚS 188/2018).

21. Ústavný súd už judikoval, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument sťažovateľa, ale iba na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom prostriedku preskúmavalo (napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia totiž neznamená, že všeobecný súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

22. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhoveniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhoveniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým práva na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

23. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

24. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ani judikatúra

Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve naň (Ruiz Torija proti Španielsku, rozhodnutie z 9. 12. 1994, § 29; Hiro Balani proti Španielsku, rozhodnutie z 9. 12. 1994; Georgiadis proti Grécku, rozhodnutie z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 2. 1998).

25. V napadnutom uznesení najvyššieho súdu ústavný súd nezistil prítomnosť takého postupu, ktorým by najvyšší súd zaťažil napadnuté uznesenie nedostatkami dosahujúcimi ústavnoprávnu intenzitu, a teda aj porušujúcimi označené základné právo a právo podľa dohovoru.

26. Vo vzťahu k výhrade sťažovateľov o nevysporiadaní sa najvyššieho súdu s námietkou o neuplatnení si nároku na náhradu škody poškodenou, resp. o rozpore záveru najvyššieho súdu o riadnom uplatnení tohto nároku s § 46 ods. 3 Trestného poriadku ústavný súd uvádza, že najvyšší súd sa vyjadril k námietke sťažovateľov stručne. Z obsahu dovolania je zrejmé, že argumentácia sťažovateľov bola menej rozsiahla ako tá, ktorú uviedli neskôr v ústavnej sťažnosti. V odpovediach najvyššieho súdu v napadnutom uznesení ústavný súd nezistil taký nedostatok, ktorý by spôsobil jeho rozpor s požiadavkou na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Už zhrnuté odôvodnenie je podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na v dovolaní uplatnené argumenty postačujúce pre vyhovie ústavnej požiadavke na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

27. Ústavný súd ani súvisiacu námietku o nesprávosti konštatovania najvyššieho súdu o riadnom a včasnom uplatnení nároku na náhradu škody poškodenou nepovažoval za dostatočnú na založenie dôvodnosti tvrdenia o porušení označených práv. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené či arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04). Nič v tomto zmysle sťažovatelia nenamietali.

28. Pri druhom okruhu námietok sťažovateľov (vymedzenie skutku) ústavný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zistil prítomnosť odpovedí na dovolacie námietky vo vzťahu k prvému skutku, ktoré vyvracajú tvrdenie sťažovateľov o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia. Najvyšší súd sa síce podrobnejšie a konkrétnejšie nevyjadril k námietke vo vzťahu k druhému skutku, teda nezohľadnil úplne všetky dovolacie námietky sťažovateľov, podľa ústavného súdu sa však najvyšší súd týmto nedostatkom nedopustil takého zásahu do práva sťažovateľov na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ktoré by znamenalo jeho porušenie. Ako aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, sťažovateľom bola poskytnutá všeobecná odpoveď, že vymedzenie skutku ustáleného konajúcimi súdmi obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu podvodu. Krajský súd sa navyše zaoberal zhodnými odvolacími námietkami sťažovateľov (bod 6), preto je potrebné napadnuté uznesenie najvyššieho súdu posudzovať aj v kontexte s napadnutým uznesením krajského súdu, ktoré obsahuje konkrétne odpovede na námietky sťažovateľov. Na námietku o nedostatku skutkovej vety dali najvyšší súd, ako aj krajský súd podľa zistenia ústavného súdu odpovede ústavne prijateľným spôsobom.

29. Svoju obhajobu sťažovatelia zakladajú aj na inom hodnotení dôkazov, než prijali všeobecné súdy. Ústavný súd však nie je ďalšou inštanciou všeobecného súdnictva s právomocou vykonávať akési konečné hodnotenie dôkazov a následne korigovať právne a skutkové závery, ku ktorým dospeli súdy vo svojich rozhodnutiach. K takémuto zásahu by mohlo dôjsť len v prípade zistenia svojvôle v rozhodnutiach súdov. Bolo výlučne na zvážení všeobecných súdov vyhodnotiť, ktorý

z dôkazov mal pre rozhodnutie vo veci podstatný význam a ktorý, naopak, nebol právne významný. Závažné excesy v dokazovaní sťažovateľa nenamietali ani v dovolaní ani v ústavnej sťažnosti.

30. Nosný právny záver o právnej kvalifikácii skutku, ku ktorému tieto sudy dospeli, ústavný súd považuje za riadne odôvodnený. Ústavný súd na tomto mieste v detailoch odkazuje na odôvodnenia jednotlivých rozhodnutí, ktorých obsah je sťažovateľom známy.

31. Sumarizujúc uvedené, nemožno závery, ku ktorým najvyšší súd vo veci sťažovateľovospel, označiť za zjavne neodôvodnené, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s právom na spravodlivý proces, práve naopak, ústavný súd ich považuje za ústavne udržateľné. Najvyšší súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil dôvody, pre ktoré dovolanie podané sťažovateľmi odmietol. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňujú, nestačí na prijatie záveru o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti nepredložili ústavnoprávnu argumentáciu dostačujúcu na spochybnenie udržateľnosti záverov najvyššieho súdu. Prezentujú viaceré námietky (vrátane svojho nazerania na skutkové a právne otázky) a k nim predložili všeobecné výhrady o nedostatočnom odôvodnení a nesprávnosti. V prevažnej miere ide o opakovanie dôvodov uvedených v dovolaní, čím stavajú ústavný súd do pozície ďalšej inštancie, ktorá by mala opätovne posudzovať rovnaké námietky.

32. Nezistiac medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie a účinkami výkonu dovolacích právomocí prejavovaných v napadnutom uznesení žiadnu príčinnú súvislosť, ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou (napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07) pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. augusta 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu